

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL SUDA

PREDMET GORAN KOVAČEVIĆ PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 34804/14)

PRESUDA

STRASBOURG

12. travnja 2018.

Ova presuda postaje konačna pod okolnostima navedenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Goran Kovačević protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Linos-Alexandre Sicilianos, *Predsjednik*,

Kristina Pardalos,

Aleš Pejchal,

Ksenija Turković,

Armen Harutyunyan,

Pauliine Koskelo,

Tim Eicke, *suci*,

i Abel Campos, *tajnik Odjela*,

Nakon vijećanja zatvorenog za javnost 21. studenoga 2017. i 20. ožujka 2018.

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na zadnje navedeni datum:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 34804/14) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Goran Kovačević („podnositelj zahtjeva”) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 2. svibnja 2014.

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. A. Birmiša, odvjetnik iz Dubrovnika. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je tijekom boravka u policijskoj postaji bio zlostavljan te da je u tom pogledu izostala učinkovita reakcija domaćih vlasti. Osim toga, prigovorio je da mu je tijekom boravka u policijskoj postaji bio uskraćen pristup odvjetniku te da je bio prisiljen iznijeti inkriminirajuće izjave protiv suoptuženika.

4. Dana 30. lipnja 2014. Vlada je obaviještena o zahtjevu.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1981. i živi u Dubrovniku.

A. Uhićenje i boravak podnositelja zahtjeva u policijskoj postaji

6. Dana 21. listopada 2010. godine u 16.40 sati u Dubrovniku, policijski službenici Odjela kriminalističke policije Policijske uprave dubrovačko-neretvanske (u daljnjem tekstu: „policija”) uhitili su podnositelja zahtjeva zbog sumnje na zlouporabu opojnih droga.

7. Prema tvrdnjama Vlade, podnositelj zahtjeva pružao je otpor prilikom uhićenja te su policijski službenici morali primijeniti silu kako bi ga odveli u policijsku postaju. Tijekom tog postupka podnositelj zahtjeva i jedan od policijskih službenika koji su ga uhitili, S.D., zadobili su lakše tjelesne ozljede.

8. Prema tvrdnjama podnositelja zahtjeva, on nije pružao otpor niti je zadobio tjelesne ozljede prilikom uhićenja, nego su ga policijski službenici zlostavljali tijekom boravka u policijskoj postaji kako bi ga prisilili da iznese inkriminirajuće izjave protiv suoptuženika u postupku.

9. Odmah nakon uhićenja podnositelj zahtjeva odveden je u policijsku postaju. U 21.40 pregledao ga je liječnik koji je utvrdio da je zadobio lakše tjelesne ozljede – oguljenje lijevog lakta, lijevog dijela prsnog koša i oguljenje iza lijevog uha. Lakše tjelesne ozljede utvrđene su i kod policijskog službenika S.D.-a koji je uhitio podnositelja zahtjeva – konkretno, oguljenje na desnom koljenu i laktu. Tijekom liječničkog pregleda podnositelj zahtjeva i policijski službenik S.D. izjavili su kako su ozljede zadobili padom na tlo. Liječničko izvješće o pregledu proslijeđeno je policiji.

10. Prema zajedničkom izvješću kojeg su istoga dana sastavila tri policijska službenika koji su uhitili podnositelja zahtjeva, S.D., L.D. i I.R., podnositelj zahtjeva pružao je otpor prilikom uhićenja i morali su primijeniti silu kako bi ga doveli u policijsku postaju. Konkretno, navedeno je da je podnositelj zahtjeva pronađen u vozilu na cesti i uhićen. Odbio je izaći iz vozila, stoga ga je S.D. uhvatio za lijevi zglob i izveo zahvat zvan „poluga” kako bi ga izvukao iz vozila. U tom je trenutku policijski službenik L.D. uhvatio podnositelja za desnu ruku kako bi primijenio zahvat zvan „ključ na lakat”, ali budući da se podnositelj nastavio odupirati, sva trojica pala su na tlo. Podnositelj je pokušao ustati, a L.D. ga je zadržao na tlu tako što mu je koljenom pritisnuo leđa. Podnositelju su zatim ruke vezane liscama te je smješten na stražnje sjedalo policijskog vozila. U policijskom vozilu podnositelj se nastavio odupirati te je policijski službenik S.D. primijenio zahvat „ključ na lakat” i nagnuo ga prema naprijed kako bi mu onemogućio pružanje otpora. Do trenutka kada je vozilo parkirano ispred policijske postaje jedna se lisica otpustila pa su L.D. i I.R. ponovo primijenili zahvat „ključ na lakat”. Kada su ušli u policijsku postaju, podnositelj je još jednom pao na tlo. Zatim je podnositelj smješten u prostoriju i prestao pružati otpor, pa su policijski službenici prestali primjenjivati silu i uklonili drugu lisicu. Naposljetku, primijećeno je kako

su tijekom primjene sredstva prisile podnositelj i S.D. zadobili ozljede koje su u liječničkom izvješću evidentirane kao lakše ozljede.

11. Istog je dana šef smjene Odjela kriminalističke policije u izvješću naveo kako je podnositelj pružao aktivan otpor uhićenju te da su S.D. L.D i I.R. protiv njega primijenili sredstva prisile – tjelesnu snagu, zahvate za ograničenje otpora i vezivanje lisicama. Osim toga, navedeno je da je podnositelja pregledao liječnik koji je utvrdio da je zadobio oguljenje lijevog lakta, lijevog dijela prsnog koša i iza lijevog uha. Podnositelj je potpisao izvješće i izjavio da nema primjedbi na provedeni postupak.

12. Dana 25. listopada 2010. načelnik Policijske uprave dubrovačko-neretvanske pregledao je podatke prikupljene u vezi s primjenom sredstva prisile protiv podnositelja i utvrdio kako su ona bila nužna, opravdana i zakonita.

13. Prema policijskom izvješću sastavljenom na dan podnositeljeva uhićenja, podnositelj je bio obaviješten o razlozima uhićenja i svojem pravu na šutnju, pravu na angažiranje odvjetnika po vlastitom odabiru i pravu da osobu po vlastitom odabiru obavijesti o svojem uhićenju. U izvješću je navedeno da je podnositelj odbio angažirati odvjetnika te da je zatražio da se njegova oca obavijesti o njegovu uhićenju. U vezi s tim navedeno je da je s ocem podnositelja uspostavljen kontakt u 18.20 sati. Podnositelj je potpisao izvješće bez primjedbi na njegov sadržaj. Istog je dana policija podnijela kaznenu prijavu protiv podnositelja zbog osnovane sumnje na zlouporabu opojnih droga.

14. Dana 22. listopada 2010. u 9.45 sati policija je ispitala podnositelja. U izvješću o ispitivanju navedeno je da je podnositelj obaviješten o svom pravu na šutnju i na angažiranje odvjetnika po vlastitom odabiru koji može prisustvovati ispitivanju. U vezi s time navedeno je da je podnositelj odbio angažirati odvjetnika. Podnositelj je zatim dao izjavu u kojoj je objasnio da je u kolovozu 2010. u dva navrata djelovao kao posrednik pri prodaji amfetamina. Osim toga, izjavio je da je u razdoblju između 2008. i 2010. u nekoliko navrata kupio kokain od izvjesnog D.Š.-a. Izrazio je žaljenje zbog svojih postupaka. Ispitivanje je završilo u 11.10 sati. Podnositelj je potpisao izvješće o ispitivanju bez primjedbi na njegov sadržaj.

B. Ispitivanje podnositelja pred istražnim sucem

15. Dana 22. listopada 2010. u 12 sati podnositelj je doveden istražnom sucu Županijskog suda u Dubrovniku na ispitivanje. Ispitivanju je prisustvovao i zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Dubrovniku K.K. Prema izvješću o ispitivanju, istražni je sudac podnositelja dvaput obavijestio o njegovom pravu na šutnju i na angažiranje odvjetnika po vlastitom odabiru koji može prisustvovati ispitivanju. Podnositelj je odgovorio da razumije obavijest i razloge zbog kojih je osumnjičen te je ostao pri odluci da za potrebe ispitivanja tog dana ne želi angažirati

odvjetnika te je pristao dati izjavu istražnom sucu i odgovoriti na pitanja. Zatim je objasnio da je u kolovozu 2010. u dva navrata djelovao kao posrednik pri prodaji amfetamina te da je u razdoblju između 2008. i 2010. u nekoliko navrata kupio kokain od D.Š.-a. Naposljetku, podnositelj je izjavio da je uhićen prethodnog dana u 17 sati te da, osim primjene sile tijekom uhićenja, nema nikakvih primjedbi na postupanje policije tijekom njegova boravka u policijskoj postaji. Ispitivanje je završilo u 12.50 sati. Podnositelj je potpisao izvješće o ispitivanju bez ikakvih primjedbi na njegov sadržaj. Zatim je pušten na slobodu.

C. Istraga i suđenje protiv podnositelja

16. Dana 29. listopada 2010. otvorena je istraga u odnosu na podnositelja zahtjeva i D.Š.-a zbog osnovane sumnje da su sudjelovali u zlouporabi opojnih droga. Dana 2. prosinca 2010. istraga je proširena i na treću osobu V.V.

17. Dana 3. prosinca 2010. podnositelj je angažirao odvjetnika D.P.-a kako bi ga zastupao.

18. Dana 4. siječnja 2011. Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku podnijelo je optužbu protiv podnositelja, D.Š.-a i V.V.-a zbog zlouporabe opojnih droga.

19. Dana 3. svibnja 2011. održana je glavna rasprava pred Županijskim sudom u Dubrovniku na kojoj su sudjelovali podnositelj i njegov odvjetnik. Rasprava je odgođena radi utvrđivanja raspravne sposobnosti V.V.-a.

20. Rasprava održana 7. lipnja 2011. kojoj su prisustvovali podnositelj i njegov odvjetnik odgođena je zbog bolesti raspravnog suca.

21. Na raspravi održanoj 20. lipnja 2011., kojoj su prisustvovali podnositelj i njegov odvjetnik, Županijski sud u Dubrovniku („raspravni sud”) utvrdio je identitet optuženika i optužbe koje im se stavljaju na teret. Podnositelj je izjavio da razumije optužbe koje mu se stavljaju na teret, upozorenja o pravima koja mu je dao raspravni sudac te je izjavio da će iznijeti svoju obranu i odgovarati na pitanja. Izjasnio se da nije kriv. Zahtijevao je da obranu iznese na kraju rasprave. Pročitani su prikupljeni dokazi, pri čemu su određeni dokazi izdvojeni iz spisa predmeta na zahtjev obrane. Raspravni sud ispitao je tri svjedoka.

22. Na raspravi održanoj 21. lipnja 2011., kojoj su prisustvovali podnositelj i njegov odvjetnik, raspravni sud ispitao je svjedoka I.G.-a.

23. Na raspravi održanoj 1. srpnja 2011., kojoj su prisustvovali podnositelj i njegov odvjetnik, raspravni sud nastavio je ispitivanje I.G.-a i pregledao određene druge dokaze. Zatim je podnositeljev odvjetnik predložio da raspravni sud pregleda medicinsku dokumentaciju podnositeljeva oca koji je navodno doživio moždani udar nakon što je saznao za uhićenje podnositelja, kao i liječničku potvrdu od 27. siječnja 2011. kojom se potvrđuje da je 21. listopada 2010. podnositelja zahtjeva

pregledao liječnik i da je liječničko izvješće proslijeđeno policiji. Osim toga, predložio je da raspravni sud ispita podnositeljevu sestru i pregleda punomoć kojom je angažirala odvjetnika da zastupa podnositelja zahtjeva tijekom vremena kada ga je istražni sudac ispitivao. Podnositeljev odvjetnik D.P. objasnio je da su predloženi dokazi relevantni za utvrđivanje postupanja policije u odnosu na podnositelja zahtjeva. D.H., odvjetnik kojeg je navodno angažirala podnositeljeva sestra, a koji je zastupao D.Š.-a, podnositeljeva suoptuženika u postupku, izjavio je da je predmetna punomoć potpisana u njegovu uredu iste noći kada je podnositelj zadržan u policijskoj postaji. Raspravni sud pregledao je medicinsku dokumentaciju podnositeljeva oca i odbacio ostale predložene dokaze smatrajući ih nerelevantnima za postupak u tom trenutku.

24. Na raspravi održanoj 4. srpnja 2011. raspravni je sud ispitao podnositeljeva suoptuženika D.Š.-a. D.Š. je izjavio, među ostalim, da nije prodavao opojne droge podnositelju te da je od svojega odvjetnika D.H.-a saznao da su policijski djelatnici zlostavljali podnositelja u policijskoj postaji te da su ga tukli. Zatim je raspravni sud ispitao podnositelja.

25. Podnositelj je ponovio dio izjave koju je iznio pred istražnim sucem 22. listopada 2010. u vezi s optužbom za kazneno djelo protiv njega, a koji se odnosi na to da je u dva navrata djelovao kao posrednik pri prodaji amfetamina. Povukao je dio svoje izjave o kupnji kokaina od D.Š.-a. Tvrdio je da je nakon što je doveden u policijsku postaju bio fizički i psihički zlostavljan te da je bio prisiljen dati takvu izjavu istražnom sucu. Osim toga, tvrdio je da su sljedećeg jutra njegov otac i sestra došli u policijsku postaju, a kada je vidio oca kako plače, pristao je dati izjavu istražnom sucu. Objasnio je da je nakon što je doveden u policijsku postaju odmah priznao da je bio posrednik pri prodaji amfetamina. Međutim, kada ga je policija počela ispitivati o D.Š.-u i kokainu, zatražio je odvjetnika. Kasnije mu je u jednom trenutku policijski službenik L.D. rekao da je D.H. došao do ulaza u policijsku postaju, ali nije mu bilo dopušteno ući. Tvrdio je da su ga policijski djelatnici L.D., S.D. i I.R. tukli.

26. Na pitanje zamjenika ŽDO, podnositelj zahtjeva objasnio je da su tijekom njegovog uhićenja i prijevoza u policijsku postaju policijski službenici protiv njega primjenjivali silu i tukli ga. Na pitanje raspravnog suca i odvjetnika D.H.-a, podnositelj je objasnio da ga je, iako mu je 22. listopada 2010. istražni sudac ukazao na njegovo pravo na šutnju i na angažiranje odvjetnika, bilo strah policijskih djelatnika koji su ga doveli pred istražnog suca, s obzirom na to da se radilo o policijskim djelatnicima koji su ga tukli. Podnositeljev odvjetnik zatim je zatražio da se ispita podnositeljeva sestra u vezi s razgovorom koji je vodila s policijskim djelatnikom L.D.-om. Također je zatražio da se ispita D.H. te da se razgleda medicinska dokumentacija u pogledu ozljeda koje su policijski djelatnici nanijeli podnositelju tijekom ispitivanja. Raspravni sud odbacio je te prijedloge smatrajući te dokaze nepotrebnima.

27. U završnom govoru, odvjetnik podnositelja zahtjeva zatražio je od suda da pri određivanju kazne za podnositelja zahtjeva uzme u obzir činjenicu da je priznao kazneno djelo. Podnositelj je ponovio izjavu odvjetnika i dodao kako namjerava završiti školu i početi raditi te da nikad neće ponoviti te radnje.

28. Dana 6. srpnja 2011. Županijski sud u Dubrovniku proglasio je podnositelja krivim po optužnici i osudio ga na dvije godine zatvora. Osim toga, proglasio je D.Š.-a i V.V.-a krivima po optužnici i osudio ih na osam i dvije godine zatvora. Pri proglašavanju D.Š.-a krivim sud se pozvao, među ostalim, na izjavu koju je podnositelj dao istražnom sucu u vezi s kupnjom kokaina od D.Š.-a u razdoblju između 2008. i 2010. Nije smatrao vjerodostojnim tvrdnje podnositelja zahtjeva da je izjavu istražnom sucu dao pod pritiskom policije. Utvrdio je da je tijekom postupka sam podnositelj tvrdio da je dao usmenu izjavu istražnom sucu neometano, bez prisutnosti policijskih službenika te nakon što je obaviješten o svom pravu na angažiranje odvjetnika i na šutnju. U tom pogledu napomenuo je da je podnositelj rekao istražnom sucu da su ga policijski djelatnici zlostavljali isključivo pri uhićenju, a ne za vrijeme boravka u policijskoj postaji. Smatrao je da činjenica da je podnositelj izmijenio svoju izjavu predstavlja pokušaj pomoći suoptuženiku D.Š.-u pri suđenju.

29. Raspravni sud odbacio je dokazne prijedloge povezane s navodnim zlostavljanjem podnositelja u policijskoj postaji, a osobito prijedlog za ispitivanje njegove sestre u pogledu te tvrdnje, s obzirom na to da je utvrdio da njegova sestra nije bila prisutna tijekom uhićenja i prijevoza u policijsku postaju, a kasnije nije boravila u istoj prostoriji s podnositeljem i policijskim djelatnicima. Što se tiče optužbe za kazneno djelo protiv podnositelja, raspravni sud je utvrdio da je podnositelj priznao da je bio posrednik pri prodaji amfetamina te je njegovo priznanje uzeo u obzir kao olakotnu okolnost.

30. Podnositelj zahtjeva podnio je žalbu Vrhovnom sudu Republike Hrvatske protiv prvostupanjske presude. U svojoj je žalbi naveo da nije pružao otpor uhićenju te da ozljede nije zadobio tijekom uhićenja. Objasnio je da je nakon što je bio doveden u policijsku postaju odmah dobrovoljno priznao kazneno djelo. Stoga se nije imao razloga opirati policiji nekoliko minuta prije toga. Osim toga, izjavio ga je da su policijski službenici izvršili tjelesni i psihički pritisak kako bi ga naveli da inkriminira D.Š.-a te da su mu uskratili pristup odvjetniku. Tvrdio je da je izjavu istražnom sucu dao pod pritiskom policijskih djelatnika koji su ga doveli istražnom sucu. Prigovorio je da je raspravni sud odbacio njegove dokazne prijedloge u vezi s tim okolnostima. U konačnici je izjavio da je, budući da je raspravni sud smatrao istinitom izjavu koju je dao u odnosu na D.Š.-a i uzeo je u obzir pri osuđivanju D.Š.-a, trebao dobiti blažu kaznu.

31. Dana 29. veljače 2012. Vrhovni je sud potvrdio osuđujuću presudu, ali je kaznu smanjio na godinu dana zatvora. Vrhovni je sud utvrdio da je

podnositelj u žalbi sam naveo da policijski djelatnici nisu imali razloga vršiti pritisak na njega s obzirom na to da je odmah priznao kazneno djelo. Što se tiče promjene podnositeljeve obrane tijekom suđenja, Vrhovni se sud složio s raspravnim sudom da je vjerojatno u pitanju pokušaj pomoći suoptuženiku D.Š.-u pri suđenju, a ne vjerodostojni razlog za povlačenje ranijih izjava. Naposljetku, Vrhovni je sud utvrdio da je podnositeljeva izjava doprinijela osudi D.Š.-a i stoga je njegovu kaznu smanjio na godinu dana zatvora.

32. Podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Prigovorio je da je tijekom boravka u policijskoj postaji zatražio odvjetnika te su njegova sestra i otac angažirali D.H.-a da ga zastupa. Međutim, izjavio je da su ga policijski djelatnici prisilili da se odrekne tog prava. Osim toga, prigovorio je da je tijekom boravka u policijskoj postaji bio zlostavljan. Objasnio je da se nije opirao uhićenju te da nije ozlijeđen tijekom uhićenja, nego tijekom boravka u policijskoj postaji gdje je bio prisiljen inkriminirati D.Š.-a.

33. Dana 7. studenoga 2013. Ustavni je sud odbio podnositeljevu ustavnu tužbu kao neosnovanu. Odluka je uručena podnositeljevu zastupniku 18. studenoga 2013.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

34. Mjerodavno domaće pravo navedeno je u predmetu *Mafalani protiv Hrvatske* (br. 32325/13, stavci 54. – 60., 9. srpnja 2015.).

35. U međuvremenu je 31. ožujka 2011. na snagu stupio novi Zakon o policiji (Narodne novine 34/2011, s daljnjim izmjenama i dopunama), čijim je odredbama predviđen postupak koji treba jamčiti neovisno i učinkovito ispitivanje navoda o povredi prava i slobode osobe koju je prouzročio policijski djelatnik.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 3. KONVENCIJE

36. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je tijekom boravka u policijskoj postaji bio zlostavljan te da je u tom pogledu izostala učinkovita reakcija domaćih vlasti. Pozvao se na članak 3. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”

A. Tvrdnje stranaka

1. Vlada

37. Vlada je tvrdila da ozljede koje je podnositelj zadobio tijekom uhićenja i prijevoza u policijsku postaju 21. listopada 2010. nisu odgovarale minimalnoj razini ozbiljnosti da bi ušle u područje primjene članka 3. Konvencije. Konkretno, podnositelj zahtjeva bio je zdrav mladić, a lakše ozljede koje je pretrpio – oguljenje na lijevom laktu, na lijevoj strani prsnog koša i iza lijevog uha, za koje mu je brzo pružena medicinsku pomoć – nisu mogle izazvati patnju koja bi odgovarala minimalnoj razini ozbiljnosti da uđe u područje primjene članka 3. Konvencije.

38. Nadalje, Vlada je ustvrdila da podnositelj nije iscrpio domaća pravna sredstva jer nije podnio kaznenu prijavu protiv policijskih djelatnika koji su ga navodno zlostavljali.

39. Nadalje je tvrdila kako podnositelj nije poštovao šestomjesečni rok jer se navodno zlostavljanje od strane policije dogodilo 21. listopada 2010., a on je podnio zahtjev Sudu 2. svibnja 2014., bez podnošenja kaznene prijave nacionalnim vlastima.

40. Također je tvrdila da su podnositeljevi navodi o zlostavljanju tijekom boravka u policijskoj postaji potpuno nevjerojatni i neutemeljeni. Za te navode nema dostupnih dokaza. Konkretno, u dostupnim izvješćima o njegovu uhićenju i prijevozu u policijsku postaju detaljno je opisan način na koji su on i jedan od policijskih službenika koji su ga uhitili, S.D., zadobili ozljede. To se dogodilo u potpunosti zbog toga što se podnositelj aktivno odupirao uhićenju i prijevozu u policijsku postaju. Ozljede koje je zadobio, oguljenje lijevog lakta, lijevog dijela prsnog koša i iza lijevog uha, odgovarale su tijekom događaja, kako je opisano u izvješćima. S druge strane, podnositelj nikad nije iznio nikakve pojedinosti o navodnom zlostavljanju u policijskoj postaji, kao ni točan način na koji je zadobio ozljede u policijskoj postaji prema svojoj verziji događaja. Samo je općenito tvrdio kako su ga policijski službenici „fizički i psihički zlostavljali”. S obzirom na gore navedeno, podnositeljev navod o zlostavljanju u policijskoj postaji nije vjerodostojan i stoga nije zahtijevao proceduralnu obvezu istrage na temelju članka 3. Konvencije.

2. Podnositelj zahtjeva

41. Podnositelj je tvrdio da su ga policijski službenici zlostavljali te da je kao posljedicu zlostavljanja pretrpio psihičku traumu. Stoga je smatrao da su Vladine tvrdnje prema kojima ozljede koje je zadobio nisu odgovarale minimalnoj razini ozbiljnosti da bi bile obuhvaćene područjem primjene članka 3. Konvencije potpuno neprimjerene i promašene.

42. Istaknuo je kako su domaće vlasti bile dužne provesti učinkovitu istragu njegovih navoda o zlostavljanju. Stoga činjenica da nije podnio

kaznenu prijavu protiv policijskih djelatnika koji su ga zlostavljali ne utječe na dopuštenost njegovog zahtjeva.

43. Prema mišljenju podnositelja, šestomjesečni rok ne bi trebao predstavljati problem, s obzirom na to da je prigovorio na zlostavljanje tijekom kaznenog postupka koji se vodio protiv njega.

44. Tvrdio je da je službena verzija događaja prema kojoj je zadobio ozljede tijekom uhićenja i prijevoza u policijsku postaju netočna. Nastavio je tvrditi da nije pružao otpor uhićenju te da ozljede nije zadobio tijekom uhićenja nego kasnije, tijekom boravka u policijskoj postaji. Konkretno, objasnio je da je nakon što je doveden u policijsku postaju odmah priznao kazneno djelo. Stoga se nije imao razloga opirati uhićenju nekoliko minuta prije toga. Istaknuo je kako su mu, nakon što je priznao kazneno djelo, policijski službenici rekli da ih on ne zanima te da je predmet njihova interesa D.Š. Zatim su ga, prema objašnjenju podnositelja, fizički i psihički zlostavljali kako bi ga naveli da iznese inkriminirajuće izjave protiv D.Š.-a. Tom je prilikom zadobio ozljede. To je potvrđeno i medicinskim izvješćem sastavljenim istog dana. Dodao je da je podvrgnut dodatnom psihičkom pritisku kada su ga sljedećeg dana otac i sestra došli posjetiti u policijsku postaju, nakon čega je njegov otac doživio moždani udar. Iako je podnio prigovor na zlostavljanje od strane policije tijekom kaznenog postupka koji se vodio protiv njega, osobito u prisutnosti zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Dubrovniku, izostala je ikakva reakcija domaćih vlasti u pogledu njegovih prigovora.

B. Ocjena suda

45. Sud ne mora odgovoriti na sve primjedbe Vlade jer je prigovor u svakom slučaju nedopušten iz sljedećih razloga.

46. Relevantna opća načela sudske prakse Suda koja se odnose na materijalne i postupovne aspekte obveza na temelju članka 3. Konvencije sažeta su u predmetu *Bouyid protiv Belgije* [VV], br.: 23380/09, stavci 81. – 90. i 100. – 101. ECHR 201581-90) i *El-Masri protiv Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije* ([VV], br. 39630/09, stavci 182. – 85., ECHR 2012).

47. Sud ponavlja da navodi o zlostavljanju protivnom članku 3. moraju biti popraćeni odgovarajućim dokazima. Da bi ocijenio ove dokaze, Sud usvaja standard dokaza „izvan svake razumne sumnje”, ali dodaje da takvi dokazi mogu proizlaziti iz istovremenog postojanja dovoljno snažnih, jasnih i podudarnih zaključaka ili sličnih neosporenih pretpostavki o činjenicama (vidi, među ostalim izvorima, *Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 18. siječnja 1978., stavak 161., završna verzija, serija A br. 25, *Labita*, citirano gore, stavak 121., *Jalloh protiv Njemačke* [VV], br. 54810/00, stavak 67., ECHR 2006 IX; *Ramirez Sanchez*, citirano gore, st. 117.; *Gäfgen*, citirano gore, st. 92; i *Bouyid*, citirano gore, stavak 82.).

48. Člankom 3. Konvencije propisuje se pozitivna obveza provođenja službene istrage kada pojedinac iznosi vjerojatnu tvrdnju o zlostavljanju (vidi *Assenov i ostali protiv Bugarske*, 28. listopada 1998., stavak 102., *Izvešća o presudama i odlukama 1998.- VIII*). Čak i ako nema izričitog prigovora, člankom 3. Konvencije zahtijeva se službena istraga ako postoje dovoljno jasne naznake da se zlostavljanje možda dogodilo (vidi *Članovi Gldani Družbe Jehovinih svjedoka i drugi protiv Gruzije*, br. 71156/01, stavak 97., 3. svibnja 2007., i *Hassan protiv Ujedinjenog Kraljevstva [VV]*, br. 29750/09, stavak 62., ECHR 2014, vidi također *JL protiv Latvije*, br. 23893/06, stavci 11. – 13. i 73. – 75., 17. travnja 2012. godine, u kojemu je obveza istrage, među ostalim, nastala na temelju činjenica koje se navode u prigovorima podnositelja zahtjeva tijekom kaznenog postupka protiv njega, i *Pădureț protiv Moldavije* br. 33134/03, stavci 63. – 64., 5. siječnja 2010. godine, u kojemu je obveza provedbe brze istrage nastala na temelju nalaza liječničkog pregleda podnositelja zahtjeva, koji su upućivali na mogućnost zlostavljanja).

49. U ovome predmetu Sud primjećuje da između stranaka nije sporno da je podnositelj zahtjeva pretrpio lakše tjelesne ozljede na dan uhićenja. Međutim, njihove verzije događaja razlikuju se u pogledu načina na koji su te ozljede nastale.

50. Prema tvrdnjama Vlade, podnositelj zahtjeva aktivno se odupirao uhićenju te su policijski službenici morali primijeniti silu kako bi ograničili njegov otpor i odveli ga u policijsku postaju. Način na koji su on i S.D., jedan od policijskih službenika koji su ga uhitili, zadobili ozljede, detaljno je opisan u izvješću o uhićenju podnositelja. Međutim, podnositelj je tvrdio da se nije opirao uhićenju te da ozljede nije zadobio tijekom uhićenja nego kasnije, kada su ga policijski službenici zlostavljali u policijskoj postaji.

51. Sud primjećuje da je u liječničkom izvješću potpisanom 21. listopada 2010. u 21.40 (na dan uhićenja podnositelja) navedeno da je podnositelj zadobio lakše tjelesne ozljede – oguljenje lijevog lakta, lijevog dijela prsnog koša i oguljenje iza lijevog uha. Lakše tjelesne ozljede utvrđene su i kod S.D.-a, policijskog službenika koji je uhitio podnositelja zahtjeva – konkretno, oguljenje na desnom koljenu i laktu. Podnositelj zahtjeva i S.D. rekli su liječniku koji ih je pregledao kako su ozljede zadobili padom na tlo (vidi stavak 9. gore).

52. Sud primjećuje da je istoga dana šef smjene u policijskoj postaji u koju je podnositelj doveden sastavio izvješće u kojem je navedeno da se aktivno odupirao uhićenju te da su policijski službenici protiv njega primijenili sredstva prisile, nakon čega ga je pregledao liječnik koji je ustanovio da je zadobio oguljenje lijevog lakta, lijevog dijela prsnog koša i iza lijevog uha. Podnositelj je potpisao izvješće i izjavio da nema primjedbi na provedeni postupak (vidi stavak 11. gore).

53. Sud nadalje primjećuje da je, kada je sljedećeg dana doveden istražnom sucu, podnositelj zahtjeva izjavio da, osim što su primijenili silu

tijekom njegovog uhićenja, nije imao nikakvih prigovora glede ponašanja policijskih službenika tijekom boravka u policijskoj postaji (vidi stavak 15. gore). Sud nema na raspolaganju nikakve dokaze na temelju kojih bi mogao zaključiti da je podnositelj zahtjeva izjavu dao iz straha, kako je tvrdio.

54. Sud primjećuje da je, nakon što ga je istražni sudac ispitao 22. listopada 2010., podnositelj oslobođen, te da ga je od 3. prosinca 2010. nadalje zastupao odvjetnik po njegovu izboru (vidi stavke 15. i 17. gore). Međutim, tek je 1. srpnja 2011. odvjetnik raspravnom sudu podnio liječničku potvrdu podnositelja, pri čemu je istaknuo da je ona relevantna za utvrđivanje postupanja policije prema podnositelju (vidi stavak 23. gore). Zatim je na raspravi održanoj 4. srpnja 2011. podnositelj prvi put izjavio da je tijekom boravka u policijskoj postaji bio zlostavljan (vidi stavke 25. – 26. gore). Sud primjećuje da su podnositeljevi navodi o zlostavljanju u policijskoj postaji izneseni uslijed povlačenja izjava iznesenih pred istražnim sucem, kojima je inkriminirao D.Š-a.

55. Sud primjećuje da je podnositelj dao proturječne izjave o postupanju policijskih službenika tijekom njegova uhićenja i boravka u policijskoj postaji. Konkretno, na raspravi održanoj 4. srpnja 2011. na pitanje tužitelja, podnositelj zahtjeva izjavio je da su tijekom njegovog uhićenja i prijevoza u policijsku postaju policijski službenici protiv njega primjenjivali silu i tukli ga (vidi stavak 26. gore). Međutim, u svojoj je žalbi i ustavnoj tužbi, kao i u podnescima Sudu, tvrdio da se nije odupirao uhićenju te da ozljede nije zadobio tijekom uhićenja. Čim je doveden u policijsku postaju, priznao je kazneno djelo. Nakon što je priznao kazneno djelo, policijski službenici rekli su da ih on ne zanima te su ga zlostavljali kako bi ga naveli da inkriminira D.Š.-a. Tom je prilikom zadobio ozljede (vidi stavke 30., 32. i 44. gore).

56. Sud nadalje primjećuje da podnositelj ni u jednom trenutku nije iznio nikakve pojedinosti o načinu na koji su ga policijski službenici navodno zlostavljali tijekom boravka u policijskoj postaji. Konkretno, na raspravi održanoj 4. srpnja 2011. podnositelj je izjavio da su ga L.D., S.D. i I.R. tukli (vidi stavak 25. gore). Međutim, Sud primjećuje da ni u jednom trenutku nije pred domaćim sudovima ili pred ovim Sudom potkrijepio taj navod niti objasnio način na koji je zadobio dotične ozljede: oguljenje na lijevom laktu, na lijevoj strani prsnog koša i iza lijevog uha, u okolnostima u kojima je S.D., jedan od policijskih službenika koji su ga uhitili, također zadobio oguljenje na desnom koljenu i laktu (vidi stavak 9. gore).

57. Pri razmatranju tvrdnji protiv verzije događaja podnositelja zahtjeva, Sud prihvaća detaljno objašnjenje Vlade o tijeku uhićenja i boravka podnositelja zahtjeva u policijskoj postaji i načinu na koji su on i S.D. zadobili svoje ozljede (vidi stavke 10. i 40. gore).

58. S obzirom na gore navedena razmatranja i uzimajući u obzir posebne okolnosti u ovom predmetu, Sud smatra da prigovori podnositelja nisu „dokazivi” temeljem članka 3. Konvencije i da domaće vlasti nisu trebale

provesti učinkovitu istragu navodnog zlostavljanja u policijskoj postaji (usporedi *Zherdev protiv Ukrajine*, br. 34015/07, stavak 76., 27. travnja 2017. i *Sadkov protiv Ukrajine*, br. 21987/05, stavak 81., 6 srpnja 2017.).

59. U skladu s time, Sud utvrđuje da bi prigovor podnositelja o zlostavljanju na temelju materijalnih i postupovnih aspekata članka 3. trebalo odbaciti kao očigledno neosnovan u skladu s člankom 35. stavcima 3.(a) i 4. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVAKA 1. I 3. TOČKE (c) KONVENCIJE

60. Podnositelj je prigovorio da je njegovo suđenje bilo nepošteno jer mu je tijekom boravka u policijskoj postaji bio uskraćen pristup odvjetniku te da je bio prisiljen iznijeti inkriminirajuće izjave protiv suoptuženika. Pozvao se na članak 6. stavke 1. i 3. točku (c) Konvencije, koji u mjerodavnim dijelovima glasi kako slijedi:

“1. Radi utvrđivanja ... optužnice za kazneno djelo protiv njega, svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj.

3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:

...

(c) da se brani sam ili uz branitelja po vlastitom izboru, a ako nema dovoljno sredstava platiti branitelja, ima pravo na besplatnog branitelja, kad to nalažu interesi pravde; ...”

A. Dopuštenost

61. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. *Tvrđnje stranaka*

(a) Podnositelj zahtjeva

62. Podnositelj zahtjeva je tvrdio da je, kada je uhićen 21. listopada 2010. godine i odveden u policijsku postaju, odmah priznao kazneno djelo za koje je optužen, dakle da je u kolovozu 2010. u dva navrata djelovao kao posrednik u prodaji amfetamina. Međutim, kada ga je policija počela ispitivati o D.Š.-u i kokainu, zatražio je odvjetnika, ali su ga policijski službenici prisilili da se odrekne tog prava. Zatim su ga prisilili da iznese inkriminirajuće izjave protiv suoptuženika u postupku D.Š.-a. Te su izjave

kasnije iskorištene pri suđenju. Tvrdio je da na navedene događaje nije podnosio prigovor istražnom sucu s obzirom na to da su ga pred istražnog suca doveli isti policijski službenici koji su ga zlostavljali.

63. Podnositelj je dodao kako je na dan njegova uhićenja njegova sestra angažirala odvjetnika D.H.-a kako bi ga zastupao, ali su policijski službenici D.H.-u onemogućili ulaz u policijsku postaju. Ispričao je da je na raspravi održanoj 1. srpnja 2011. godine podnio punomoć od 21. listopada 2010. na temelju koje je njegova sestra angažirala D.H.-a da ga zastupa. Međutim, raspravni je sud zanemario te dokaze i odbio ispitati njegovu sestru i D.H.-a u pogledu tih okolnosti.

64. Naposljetku je podnositelj objasnio da nije podnosio prigovor na navedene događaje ranije tijekom suđenja jer se, u skladu s propisima o kaznenom postupku, optuženik ispita samo na kraju suđenja.

(b) Vlada

65. Vlada je ustvrdila da je podnositelj imao pošteno suđenje. Konkretno, Vlada je istaknula da je podnositelj bio obaviješten o pravu na šutnju i angažiranje odvjetnika po vlastitom izboru prije nego što su ga ispitali policija i istražni sudac. U oba je navrata izjavio da razumije svoja prava te da ne želi angažirati odvjetnika te je potpisao zapisnik o ispitivanju bez ikakvih prigovora.

66. Vlada je nadalje ustvrdila da je podnositelj dobrovoljno dao izjave policiji i istražnom sucu. Što se tiče presude, Vlada je tvrdila da su se izjave iznesene policiji nadovezale na druge dokaze protiv podnositelja zahtjeva, uključujući i njegove vlastite izjave iznesene tijekom suđenja.

67. Naposljetku, Vlada je ustvrdila da nakon oslobođenja 22. listopada 2010. podnositelj nije angažirao odvjetnika do 3. prosinca 2010. Čak i tada nije angažirao D.H.-a, kojeg je navodno angažirala njegova sestra 21. listopada 2010., nego D.P.-a koji ga je aktivno zastupao do završetka kaznenog postupka koji se vodio protiv njega.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

68. Sud ponavlja da je pravo svih optuženih za kazneno djelo na učinkovitu obranu odvjetnika, koji se prema potrebi službeno dodjeljuje, kako je zajamčeno člankom 6. stavkom 3. točkom (c), jedno od temeljnih obilježja poštenog suđenja (vidi *Simeonovi protiv Bugarske* [VV], br. 21980/04, članak 112, 12. svibnja 2017., *Salduz protiv Turske* [VV], br. 36391/02, članak 51., ECHR 2008. i *Dvorski protiv Hrvatske* [VV], br. 25703/11, članak 76., ECHR 2015.). Brzi pristup odvjetniku predstavlja važnu protutežu ranjivosti osumnjičenika u policijskom pritvoru i pruža temeljnu zaštitu od prisile i zlostavljanja osumnjičenika od strane policije (vidi *Simeonovi*, citirano gore, stavak 112., *Salduz*, citirano gore, stavci 53-

54, *Ibrahim i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 50541/08 i 3 druga predmeta, stavak 255., ECHR 2016.).

69. Kao i druga jamstva iz članka 6., pravo na pravnu pomoć primjenjuje se od trenutka kada postoji „optužba za kazneno djelo” u smislu sudske prakse ovog Suda (vidi *Simeonovi*, citirano gore, stavci 110. i 111.) i stoga može biti relevantno za vrijeme istražnog postupka ako i u mjeri u kojoj je vjerojatno da će pošteno suđenje vjerojatno biti ozbiljno narušeno početnim neuvažavanjem tog prava (ibid., stavak 114., vidi *Ibrahim i drugi*, citirano gore., stavak 253.).

70. Ni slovo ni smisao članka 6. Konvencije ne sprečavaju osobu da se dobrovoljno odrekne prava na jamstva poštenog suđenja, izričito ili prešutno. Isto vrijedi i za pravo na pravnu pomoć (vidi, među ostalim izvorima, *Simeonovi*, citirano gore, stavak 115. i *Dvorski*, citirano gore, stavci 100. i 101.). Međutim, kako bi bilo učinkovito temeljem Konvencije, takvo odricanje mora se utvrditi na nedvosmislen način i uz pridržavanje minimalnih zaštitnih mjera koje su u skladu s njegovom važnosti. Odricanje ne mora biti izričito, ali mora biti dobrovoljno i predstavljati informirano i svjesno odricanje prava. Štoviše, odricanje ne smije biti u suprotnosti s bilo kakvim važnim javnim interesom (vidi *Simeonovi*, citirano gore, stavak 115. s dodatnim referencama).

(b) Primjena navedenih načela na ovaj predmet

71. U ovom predmetu Sud primjećuje da je policija ispitala podnositelja 22. listopada 2010. U izvješću o ispitivanju navedeno je da je podnositelj obaviješten o svom pravu na šutnju i pravu na angažiranje odvjetnika po vlastitom odabiru koji može prisustvovati ispitivanju, te da je on odbio angažirati odvjetnika (vidi stavak 14. gore). Zatim je priznao da je u kolovozu 2010. u dva navrata djelovao kao posrednik pri prodaji amfetamina te da je u razdoblju između 2008. i 2010. u nekoliko navrata kupio kokain od D.Š.-a. Sud primjećuje da je podnositelj potpisao izvješće o ispitivanju bez primjedbi.

72. Nadalje, Sud primjećuje da je prema izvješću o ispitivanju pred istražnim sucem 22. listopada 2010. podnositelj dvaput bio obaviješten o pravu na šutnju i pravu na angažiranje odvjetnika po vlastitom odabiru (vidi stavak 15. gore). Međutim, ostao je pri odluci da ne želi angažirati odvjetnika i ponovio izjave koje je dao policiji. Nadalje je izjavio da, osim što su primijenili silu tijekom njegovog uhićenja, nema nikakvih prigovora glede ponašanja policijskih službenika tijekom boravka u policijskoj postaji, te nije imao nikakvih primjedbi glede nedostatka pravnog zastupanja tijekom ispitivanja od strane policije. Potpisao je izvješće o ispitivanju bez primjedbi.

73. Sud primjećuje da je podnositelj oslobođen nakon što ga je istražni sudac ispitao 22. listopada 2010. (vidi stavak 15. gore). Mišljenje Suda jest da je podnositelj zahtjeva u tom trenutku već mogao iznijeti problem

navodnog uskraćivanja pristupa odvjetniku tijekom njegova ispitivanja od strane policije. Međutim, u tom pogledu nije iznio nikakve primjedbe. Osim toga, Sud primjećuje da ga je od 3. prosinca 2010. nadalje zastupao odvjetnik po njegovu izboru (vidi stavak 17. gore). Stoga se moglo očekivati da će dobiti pravni savjet u vezi sa svojim položajem u istražnom postupku. Bez obzira na to, čak i uz podršku svog odvjetnika, nije podnio nikakav prigovor zbog navodnog uskraćivanja pristupa odvjetniku tijekom ispitivanja od strane policije.

74. Sud nadalje primjećuje da je suđenje protiv podnositelja započelo 4. siječnja 2011. (vidi stavak 18. gore) i da nije iznio problem nedostatka pravnog zastupnika tijekom ispitivanja od strane policije sve do rasprave održane 1. srpnja 2011. (vidi stavak 23. gore). Sud ne vidi nikakvo razumno opravdanje za odgađanje prigovora. Mišljenje je Suda da činjenica da je podnositelj dao usmenu izjavu tek na kraju suđenja ne znači da nije mogao podnijeti prigovor ranije tijekom postupka. To posebno ima smisla ako se uzme u obzir činjenica da su podnositelj zahtjeva i njegov odvjetnik D.P. prije rasprave održane 1. srpnja 2011. prisustvovali dvjema raspravama tijekom kojih je raspravni sud prikupio izjave optuženika, ispitao svjedoke i ispitao druge dokaze, pri čemu ni podnositelj zahtjeva ni njegov odvjetnik ni u jednom trenutku nisu spomenuli pitanje navodnog uskraćivanja pristupa odvjetniku tijekom ispitivanja od strane policije (vidi stavke 21. – 22. gore).

75. Stoga, (i) budući da je nakon uhićenja 21. listopada 2010. godine podnositelj zahtjeva nekoliko puta bio obaviješten o pravu na angažiranje odvjetnika po vlastitom izboru koji bi mogao prisustvovati ispitivanju, ali (ii) s obzirom na to da je podnositelj zahtjeva pred policijom i istražnim sucem ipak ostao pri odluci da ne želi odvjetnika, i (iii) uzimajući u obzir činjenicu da je podnositelj iznio problem nedostatka pravnog zastupanja tijekom ispitivanja od strane policije tek na kraju suđenja, iako ga je od 3. prosinca 2010. nadalje zastupao odvjetnik po vlastitom izboru, D.P., Sud zaključuje da se podnositelj zahtjeva izrijeckom i nedvosmisleno odrekao prava da ga zastupa odvjetnik tijekom ispitivanja od strane policije.

76. Što se tiče podnositeljeva prigovora da je na dan njegova uhićenja njegova sestra angažirala odvjetnika D.H.-a kako bi ga zastupao, ali su policijski službenici D.H.-u onemogućili ulaz u policijsku postaju, Sud ne može prigovoriti domaćim sudovima što su odbacili te prigovore kao nevjerodostojne od strane domaćih sudova. Konkretno, iako ga je od 3. prosinca 2010. nadalje zastupao odvjetnik po njegovu odabiru, D.P., podnositelj zahtjeva je tek na raspravi održanoj 1. srpnja 2011. prvi put iznio to pitanje. Štoviše, D.H., odvjetnik kojeg je navodno angažirala podnositeljeva sestra, a koji je zastupao D.Š.-a, podnositeljeva suoptuženika u postupku, također je prvi put spomenuo to pitanje na raspravi 1. srpnja 2011. Stoga je mišljenje suda da podnositelj nije iznio dokazivi prigovor da njegovo odricanje nije bilo svjesno i informirano (vidi suprotno, *Dvorski*, citirano gore, stavak 102.).

77. Što se tiče prigovora podnositelja zahtjeva da je bio prisiljen iznijeti inkriminirajuće izjave protiv svog suoptuženika, s obzirom na činjenicu da je taj prigovor povezan s pitanjima koja Sud rješava na temelju članka 3. Konvencije (vidi stavke 45. – 59. gore), Sud smatra da nije potrebno zasebno ispitati isto pitanje prema članku 6. stavku 1. Konvencije.

78. Uzimajući u obzir gore navedeno, Sud zaključuje da u ovom predmetu nije došlo do povrede članka 6. stavaka 1. i 3. točke (c) Konvencije.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je prigovor na temelju članka 3. Konvencije nedopušten, dok je prigovor na temelju članka 6. stavaka 1. i 3. točke (c) Konvencije dopušten.
2. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 6. stavaka 1. i 3. točke (c) Konvencije.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 12. travnja 2018. u skladu s člankom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Abel Campos
Tajnik

Linos-Alexandre Sicilianos
Predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramareka 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72468498524